

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSON, TEEREN, PYYN JA RIEKON METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2023–2024

Pääasiallinen sisältö

Esitys perustuu heinä-elokuussa laskettujen riistakolmiolaskentojen tuloksiin, jotka osoittavat metsäkanalintukantojen jatkaneen vahvalla tasolla suuressa osassa maata. Osassa maata kannat ovat keskimääräisellä tasolla ja riekkokanta suuressa osassa maata edelleen heikolla tasolla. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin metsästyslain (615/1993) 38 §:n nojalla metson, teeren, pyyn ja riekon metsästys eräissä maakunnissa ja kunnissa joko kokonaan tai metsästysaikaa lyhennettäisiin osittain.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii tämän asetuksen avulla rajoittamaan metsästystä siten, että metsästystä harjoitetaan metsästyslaissa säädetyn kestävä käytön periaatteen mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Esitetty asetus perustuu Suomen riistakeskuksen 9.8.2023 maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen.

Riistakolmiolaskennat osoittavat pääsääntöisesti kaikkien neljän metsäkanalintulajin kantojen jatkaneen edellisvuosien vahvalla tasolla, erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa. Näin ollen voidaan sallia pitkät metsästysajat monilla alueilla. Urosmetson ja –teeren talvimetsästys voitaisiin sallia metsästysasetuksen mukaisesti laajalla alueella. Teeren metsästys kielletäisiin kokonaan Varsinais-Suomessa. Pyyntä on kuitenkin edelleen harva muun muassa maan pohjoisosissa, joten pyyn metsästysaikaa lyhennettäisiin monilla alueilla ja sen metsästys kielletäisiin kokonaan Kymenlaaksoissa. Riekon kanta on edelleen heikko laajoilla alueilla maan keskiosissa ja osin myös maan pohjoisosissa, joten sen metsästys kielletäisiin kokonaan edelleen suuressa osassa maata edellisvuosien tapaan. Ylä-Lapissa riekon kanta on linjalaskentojen alustavien tulosten perusteella kasvanut merkittävästi edellisestä vuodesta ja on nyt huipputiheyksissä.

1 Nykytila

Metsästyslain 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävä käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Yleisistä rauhoitusajoista säädetään metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:ssä.

Metsästysasetuksen 24 § yleisiä rauhoitusaikoja muutettiin vuonna 2018 valtioneuvoston asetuksella (392/2018) siten, että metson, teeren ja pyyn metsästysaika jatkuu syyskuun 10 päivästä joulukuun 10 päivään saakka. Lisäksi sallittiin myös urosteeren ja

urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. osassa maata. Tarkoituksena on, että normaaleina lintuvuosina metsästysaika voisi jatkua suurin piirtein aiemman käytännön mukaisesti ja hyvinä lintuvuosina syksyinen metsästysaika voisi jatkua joulukuun loppuun saakka. Urosteeren ja urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. sallittaisiin vain erityisen hyvinä runsaiden kantojen vuosina, kun saatavilla on riittävät laskentatiedot kannan runsauden varmistamiseen.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 21 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi naarasteeri joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosteeri Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 22 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi pyy joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään, naarasmetso Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosmetso Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 19 kohdassa on säädetty riekon yleinen rauhoitusaika Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakuntien alueella lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia 1.11.–9.9. sekä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa 1.4.–9.9. ja muualla maassa koko vuoden.

Metson, teeren, pyyn ja riekon metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Metso, teeri, pyy ja riekko kuuluvat lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B-osassa lueteltuja lajeja saa metsästä vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulleella lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kieltäminen voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltäminen tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kieltäminen voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkeistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kieltäminen koskee.

Kieltäminen tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden. Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltäminen tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa, mutta sitä on tarpeen edelleen kehittää yhteistyössä Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (772/2022) metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2022–2023 oli kielletty osassa maata riekon, pyyn ja teeren metsästyksen sekä lyhennetty metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksensäikää.

2 Metsästysrajoitusten valmistelu 2023, Suomen riistakeskuksen esitys 9.8.2023 liitteenä

Metsästysrajoitusten valmistelu perustuu Luonnonvarakeskuksen riistakolmiolaskennoista saataviin kuluvaan kesän tuoreisiin metsäkanalintukantojen laskentatietoihin sekä Ylä-Lapin riekkojen linjalaskentoihin. Vuonna 2023 riistakolmiolaskennat suositeltiin tehtäväksi 22.7.–6.8. välisenä aikana. Luonnonvarakeskus on kehittänyt laskentatulosten palauttamiseen sähköisen järjestelmän, jolla tulokset saadaan nopeasti käyttöön. Tiistaihin 9.8. mennessä laskennoista oli saatu 878 riistakolmiolaskentatulokset, joten laskentojen suorittaminen onnistui erittäin hyvin. Lisäksi Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennasta oli käytettävissä alustavat, mutta jo hyvin kattavat tulokset.

Esitys perustuu Suomen riistakeskuksen 9.8.2023 tekemään esitykseen metsäkanalintukantojen metsästysajoksi metsästysvuonna 2023–2024. Esitys on muistion liitteenä. Rajoitusten valmistelussa on pyritty yksinkertaistamaan sääntelyä siten, että alueelliset rajaukset noudattavat lintukantojen tilan perusteella arvioitua mahdollisimman suuria

yhtenäisiä alueita ja mikäli metsästysaikaa katsotaan tarpeelliseksi rajoittaa, käytetään pääsääntöisesti joko yhden kuukauden (10.9.–10.10.), kahden kuukauden (10.9.–10.11.) tai kolmen kuukauden metsästysaikaa (10.9.–10.12.) tai rauhoitusta kokonaan.

Metsästysaikoja määrittäessään Suomen riistakeskus käytti riistakolmiolaskentatulosten analysoinnissa Itä-Suomen yliopiston ja Suomen riistakeskuksen kehittämää tietokonesovellusta, joka sisältää tilastollista mallinnusta ja antaa monipuoliset tiedot lintukantojen kehityksestä. Käytettävä kanalinusovellus tuottaa luotettavamman kuvan alueen lintukantojen kehityksestä kuin esimerkiksi riistakolmiot.fi sivustolla esitetyt riistanhoitoyhdistyskohtaiset pelkistetyt tiedot antavat.

3 Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2023–2024

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen Suomen riistakeskuksen esityksen mukaisesti metsästysvuonna 2023–2024. Osalla lajeista ja alueista metsästyksen kielletäisiin kokonaan ja osalla metsästysaikaa lyhennettäisiin.

Metson metsästysasetuksen mukaista metsästysaikaa ei lyhennettäisi lainkaan alueella: Kainuun maakuntaan kuuluvat Puolangan ja Suomussalmen kunnat, Lapin maakuntaan kuuluvat Inarin, Kemijärven, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Sodankylän ja Ylitornion kunnat, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvat Heinäveden, Ilomantsin, Joensuun, Juuan, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven kunnat sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvat Iin, Kempeleen, Kuusamon, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven ja Vaalan kunnat. Tällä alueella olisi siten sallittu myös urosmetson talvimetsästyksen 10.-31.1. Muualla maassa metsästysaikaa lyhennettäisiin pääosin joulukuun tai marraskuun 10 päivään saakka. Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa metson metsästyksen olisi sallittua metsästysasetuksen mukaisesti 10.-30.9. välisenä aikana.

Teeren metsästysasetuksen mukaista metsästysaikaa ei lyhennettäisi lainkaan alueella: Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat, Kainuun maakuntaan kuuluva Puolangan kunta, Lapin maakuntaan kuuluvat Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kunnat sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvat Iin, Kempeleen, Kuusamon, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven ja Vaalan kunnat. Tällä alueella olisi siten sallittu myös urosteeren talvimetsästyksen 10.-31.1. Muualla maassa metsästysaikaa lyhennettäisiin pääosin marraskuun 10 päivään saakka. Teeren metsästyksen kielletäisiin kokonaan Varsinais-Suomen maakunnassa.

Pyyn metsästysaikaa lyhennettäisiin laajalla alueella Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnissa sekä Ylä-Lappia lukuunottamatta koko Lapissa päättymään marraskuun 10 päivään. Ylä-Lapissa, Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa pyyn metsästysaika päättyisi lokakuun 10 päivänä. Pääosassa maata pyyn

metsästysaika olisi metsästysasetuksen sallima 10.9.-10.12. Pyyn metsästys kiellettäisiin kokonaan Kymenlaakson maakunnassa.

Riekon metsästys kiellettäisiin kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa, Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa ja osassa Lapin maakuntaa. Suomen riistakeskuksen esityksessä on tarkasteltu riekon pitkäaikaista kehitystä tarkemmin 21-vuoden, 14-vuoden ja 7-vuoden aikajaksoilla 50x50 km ruuduilla. Riekon kannankehitys on ollut erittäin negatiivinen viimeiset 30 vuotta muualla paitsi Ylä-Lapissa. Viimeisten kahden vuoden aikana 7-vuotisjaksolla tarkasteltuna riekon kanta näyttäisi kasvaneen laajalla alueella Pohjois-Suomessa, lukuun ottamatta Lounais-Lappia. Tämän perusteella ainakin lyhyellä aikavälillä riekon taantuma olisi pysähtynyt Lapissa-Koillismaalla. Tämä on ollut peruste viime vuonna sallia riekonmetsästystä vapaammin Keski-Lapissa ja Koillismaalla.

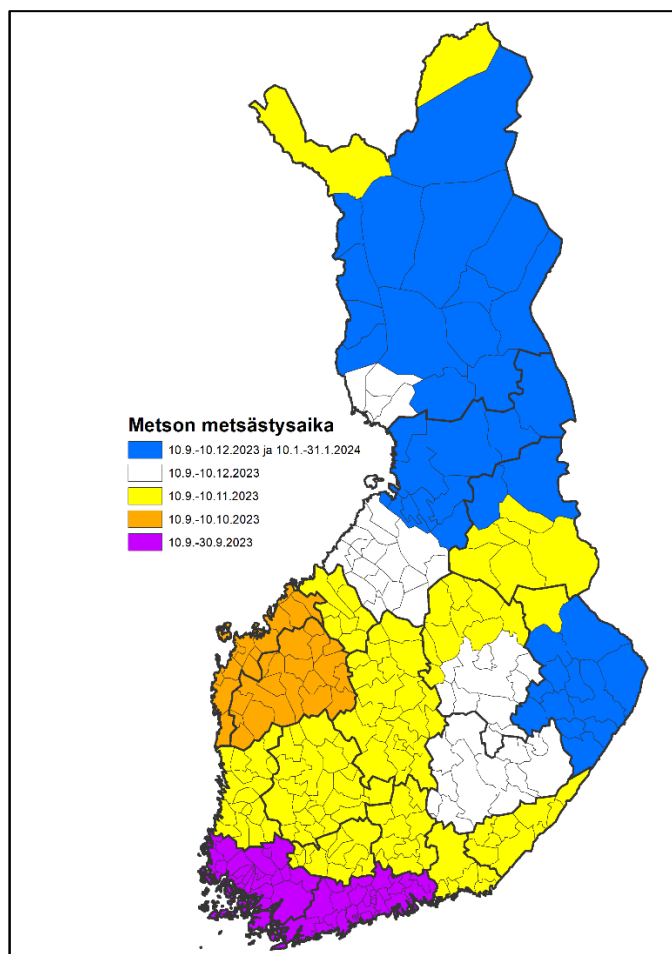
1 §

Metson metsästys

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.-10.10. Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa, Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Iisalmen, Kiuruveden, Keiteleen, Lapinlahden, Pielaveden, Rautavaaran, Sonkajärven, Vesannon ja Vieremän kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvassa Nurmeksessä kunnassa, Kainuun maakuntaan kuuluvissa Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Ristijärven ja Sotkamon kunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön ja Utsjoen kunnissa.

Kolmannessa momentissa kiellettäisiin urosmetson talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2024 Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Savon ja Pohjanmaan maakunnissa, Kainuun maakuntaan kuuluvissa Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Ristijärven ja Sotkamon kunnissa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion ja Utsjoen kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvassa Nurmeksessä kunnassa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Kalajoen, Kärsämäen, Merijärven, Nivalan, Oulaisten, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reisjärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan ja Ylivieskan kunnissa.

2 §

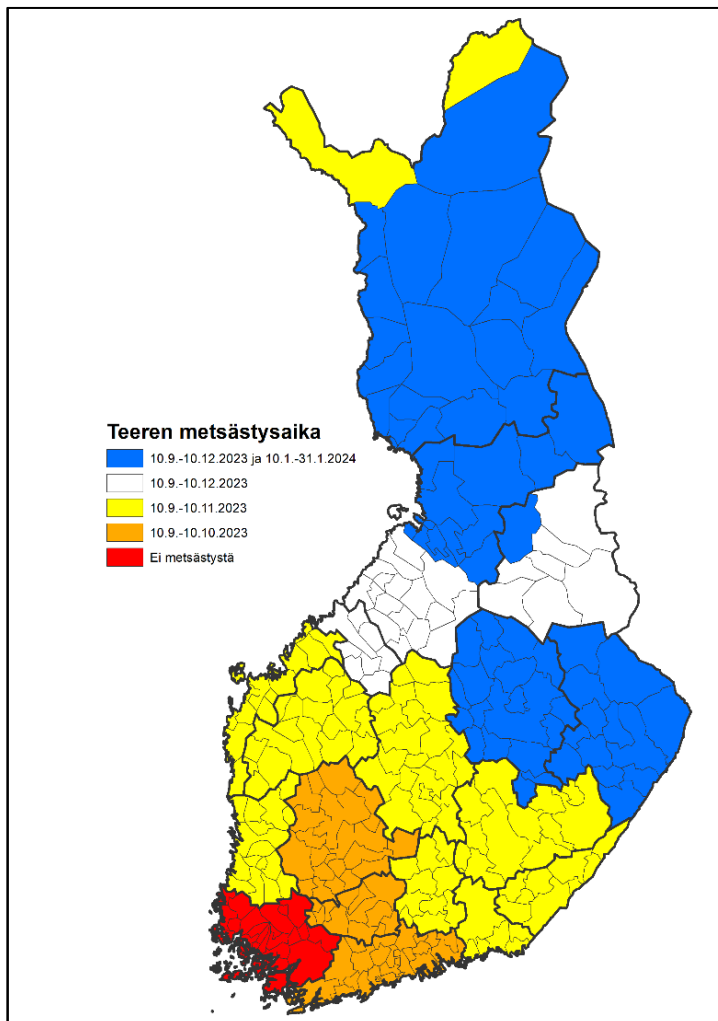
Teeren metsästys

Ensimmäisessä momentissa kiellettäisiin kokonaan teeren metsästys Varsinais-Suomen maakunnassa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10. Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Uudenmaan maakunnissa.

Kolmannessa momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Pohjanmaan, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön ja Utsjoen kunnissa.

Neljännessä momentissa kiellettäisiin urosteeren talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2024 Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pohjanmaan maakunnissa, Kainuun maakunnassa lukuun ottamatta Puolangan kuntaa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön ja Utsjoen kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Kalajoen, Käräsämän, Merijärven, Nivalan, Oulaisten, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reisjärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan ja Ylivieskan kunnissa.

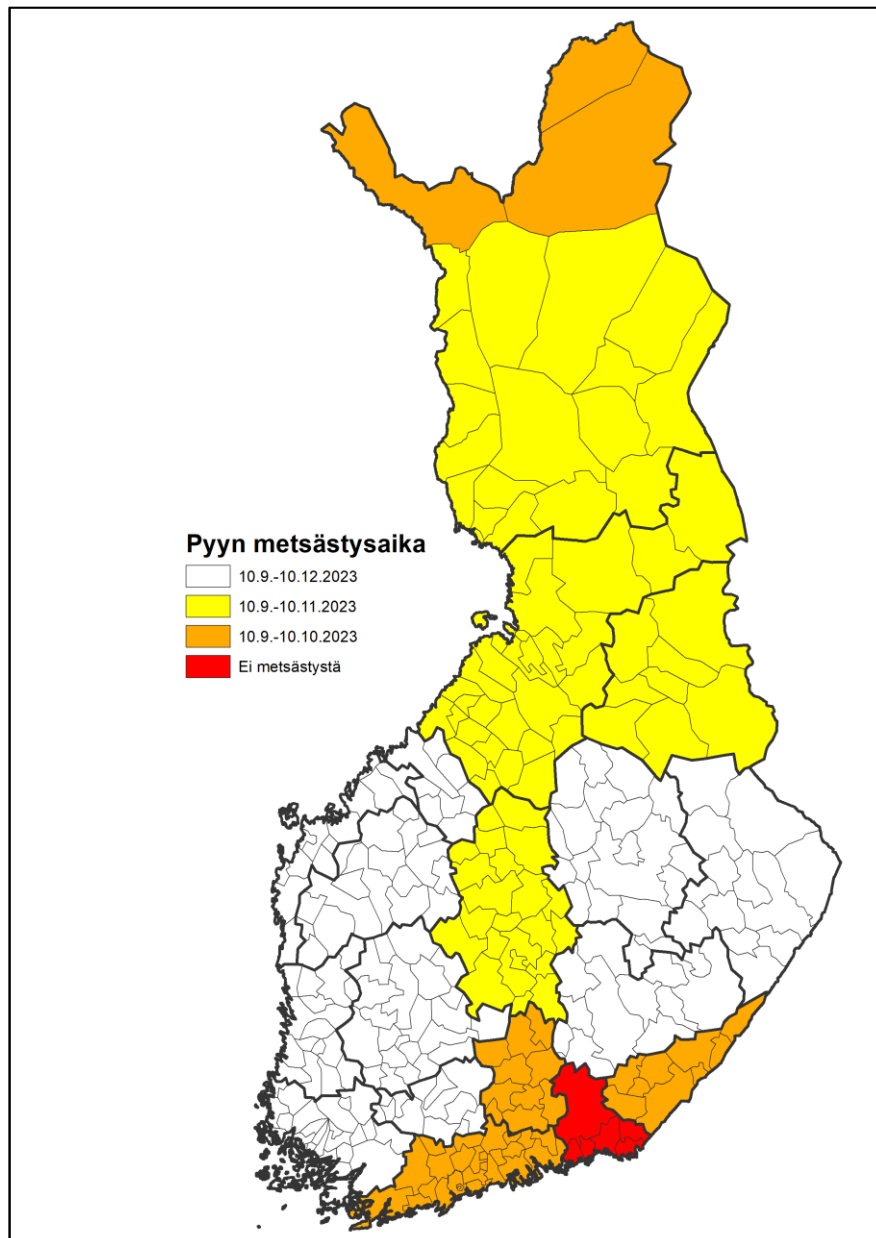
3 §

Pyyn metsästys

Ensimmäisessä momentissa pyyn metsästys kiellettäisiin kokonaan Kymenlaakson maakunnassa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10. Etelä-Karjalan, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa.

Kolmannessa momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Kainuun, Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolariin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kunnissa. Muualla maassa pyyn metsästysaika olisi 10.9.–10.12.

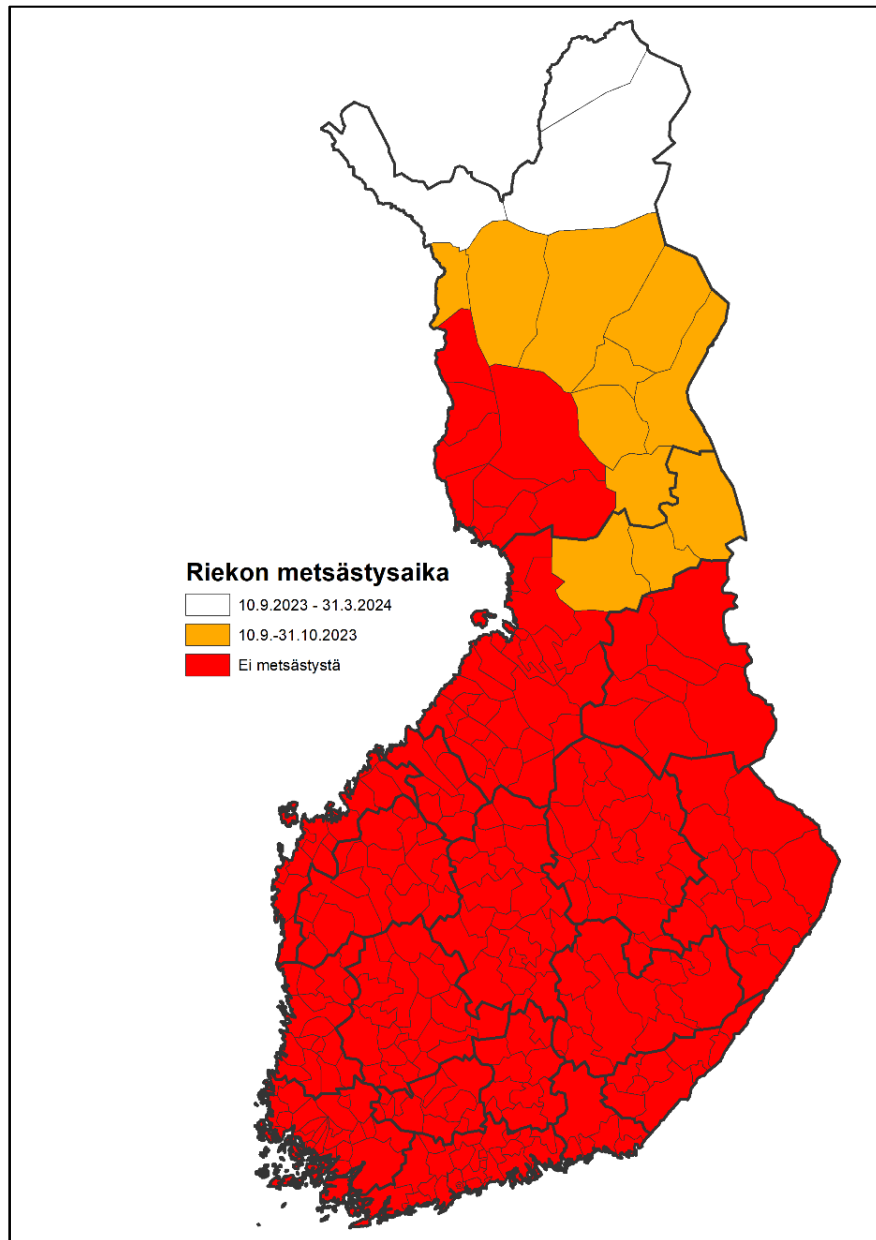

4 §

Riekon metsästys

Pykälässä kiellettäisiin riekon metsästys kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemin, Keminmaan, Kolarin, Pellon, Ranan, Rovaniemen, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kuntia.

Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnissa riekkoja voidaan metsästä metsästysasetuksen mukaisesti 10.9.-31.10. välisenä aikana ja Ylä-Lapissa normaalisti 10.9.2023–31.3.2024 välisenä aikana.

4 Esityksen vaikutukset

Esitetyt metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysajan lyhentämiset lopusta vähentäisivät merkittävästi syksyn metsästyskauden aikana saaliiksi saatavien lintujen määrää kyseisillä alueilla, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi. Metsästysasetuksessa rauhoitusaikoja on kuitenkin vuonna 2018 muutettu siten, että erityisen hyvinä lintuvuosina voidaan sallia myös urosmetson ja urosteeren talvimetsästystä. Teerellä ja metsolla metsästysaika jatkuisi suuressa osassa maata 10. joulukuuta saakka ja lisäksi myös urosmetson ja urosteeren talvimetsästyksen aikaa sallittaisiin Pohjois- ja Itä-Suomessa laajalla alueella.

Suomessa tehdyssä tutkimuksissa ja selvityksissä on todettu metsästyksen painottuvan selvästi metsästyskauden alkupuolelle. Metso- ja teerisaaliista lähes 80 % on saatu saaliiksi ensimmäisen kuukauden aikana (Metsästäjä-lehti 3/2020). Loppukauden saalis on poikkeuksetta ollut huomattavasti pienempi kuin alkukauden saalis. Toisaalta myöhemmin syksyllä ja talvella saaliiksi päätyy todennäköisemmin luontaisesta kuolleisuuden välttäneitä vanhempia lintuja, jotka ovat arvokkaampia kannan lisääntymisen kannalta.

Suomen riistakeskuksen esityksen mukaan lyhennykset metsästysaikoihin on syytä tehdä aina loppupäästä, jolloin pyynti saadaan painotettua nuoriin lintuihin. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan metson, teeren tai pyyn metsästysajan tulisi olla syksyllä yksi, kaksi tai kolme kuukautta riippuen lintulajin kannan kehityksestä alueella. Lisäksi hyvässä kehitystilanteessa voitaisiin sallia urosmetson tai -teeren metsästyksen tammikuussa. Vastaavasti erittäin huonossa tilanteessa laji olisi syytä rauhoittaa alueella kokonaan.

Urosmetsoa ja -teertä voitiin metsästä tammikuussa 2020, 2021, 2022 ja 2023 rajatuilla alueilla ensimmäisen kerran vuosina 2014 ja 2018 tehtyjen asetusmuutosten jälkeen. Metsähallituksen lupametsästäjiltä keräämän saalispalautteen perusteella metsästysvuoden 2019–2020 tammikuun metsästyksessä saaliiksi saatiin vajaa 200 metsoa ja reilut 200 teertä. Saalistiedon perusteella tammikuun metsästyksen vaikutus lintukantoihin oli todennäköisesti pieni.

Riekon metsästyksen kieltäminen kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä pääosassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa ja Lapin lounaisosissa muuttaisi aiempaa metsästyskieltoalueen rajausta siten, että metsästysalue pienenesi Lapissa alueelle, jolla riekkokanta on vahvistunut 7 vuoden jaksolla. Ylä-Kainuu rajattaisiin myös riekon metsästysalueen ulkopuolelle, koska kanta on siellä hyvin harva. Esitys estää metsästyksen kantaa heikentävän vaikutuksen harvan kannan alueella kokonaan ja lisää todennäköisyyttä, että harvan kannan kasvu jatkuisi, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi ja metsästyksen olisi sallittua lokakuun loppuun saakka. Riekon metsästyksen salliminen Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kun-

nassa lisää kantaan kohdistuvaa painetta tällä alueella, mutta sen ei arvioida vaarantavan kantaa, koska kanta on pääsääntöisesti kasvanut alueella viimeisen 7 vuoden jaksolla.

Asetuksen arvioidaan mahdollistavan edelliseen vuoteen verrattuna vastaavan kokonaissaaliin, mutta pienemmän saaliin talvimetsästyksessä, koska sitä ei sallittaisi pääosassa Kainuuta. Koska kanalintukannat jatkoivat pääosassa maata edelleen edellisvuoden vahvalla tasolla, voidaan verotusastetta sallia korkeampana, eikä metsästyksen arvioida vaarantavan kantoja.

Esityksen arvioivan mahdollistavan metsäkanalintujen metsästyspäivien säilymisen edellisten vuosien tasolla ja siten riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin lisääntymisen. Asetus mahdollistaa myös metsästysmatkailun aluetaloudellisen vaikutuksen kasvun varsinkin tammikuussa.

5 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa esitys maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2023–2024. Esitys metsästyksen kielloista perustuu Suomen riistakeskuksen 9.8.2023 ministeriölle toimittamaan esitykseen. Valmistelussa käytettävissä oli 878 riistakolmion tulokset sekä Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennan tulokset.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Saamelaiskäräjät, Suomen ympäristökeskus, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Maanomistajain liitto – Jordägarnas förbund ry, Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Kennelliiton metsästyskoiratyöryhmä, Suomen Pystykorvajärjestö ry, Saksanseisojakerho ry, Kanakoirakerho ry, Metsästysspanielit ry sekä Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry.

Suomen riistakeskus järjestää riistanhoitoyhdistyksille sähköisen kyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistyksiä pyydetään antamaan lausuntonsa.

Lausunnoissa todettiin seuraavaa:

...

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.9.2023.

Liite 1

Suomen riistakeskuksen esitys metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2023–2024, 9.8.2023.